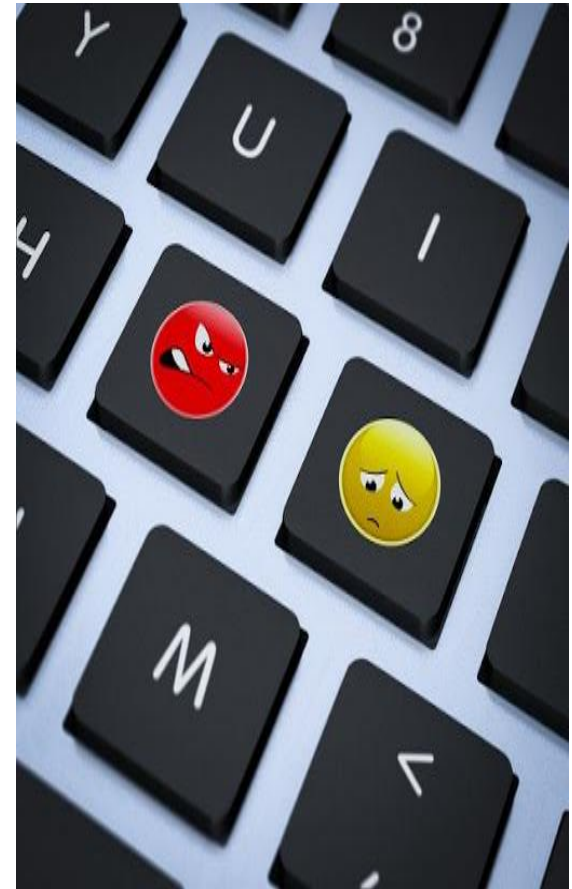

Cyberprzemoc

- ▶ Korzystanie z Internetu jest obecnie nieodłączną częścią codzienności dzieci i młodzieży: w Europie średnio 92% młodych internautów korzysta z sieci przynajmniej raz w tygodniu, a 57% loguje się do sieci codziennie lub prawie każdego dnia.
- ▶ W przypadku polskich dzieci przekraczane są nawet średnie europejskie: 96% loguje się przynajmniej raz na tydzień, 72%-codziennie, 24%- 1-2 razy w tygodniu.

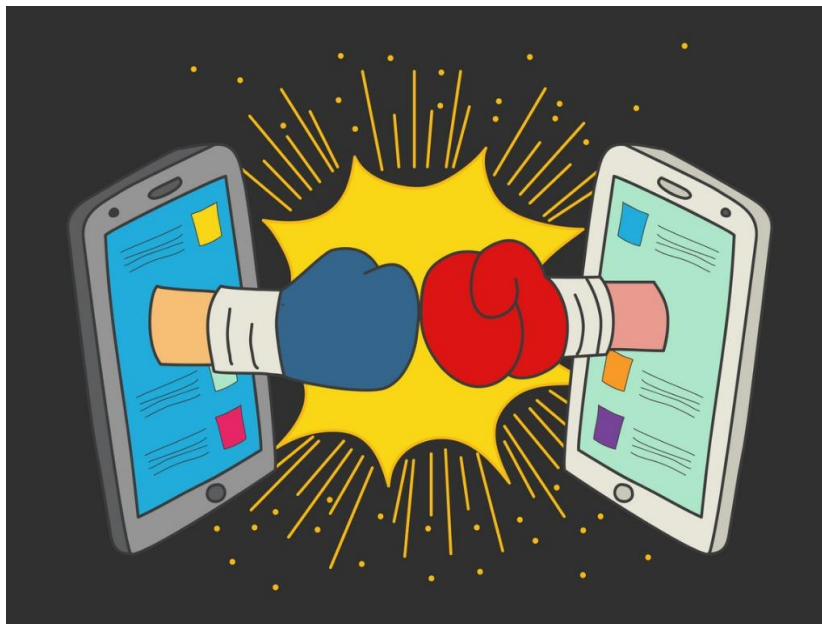
Przemoc tradycyjna

- ▶ Słownik Języka Polskiego podaje taką definicję przemocy: „przemoc jest to: „(...) siła przeważająca czyjąś siłę, fizyczna przewaga wykorzystywana do czynów bezprawnych, dokonywanych na kimś; narzucona bezprawnie władza, panowanie; czyny bezprawne, dokonywane z użyciem fizycznego przymusu”

Cyberbullying

- ▶ Jest to pojęcie przemocy rówieśniczej. Pierwszy raz zostało użyte w 2004 roku przez Billa Balseya. Jego pierwszy polski odpowiednik- *cyberprzemoc*- został zaproponowany przez Łukasza Wojtasika w 2007 roku.

Cyberprzemoc

- ▶ Cyberprzemoc jest jednym z najszybciej rozwijających się zjawisk, które występuje w Internecie. Jak już sama nazwa sugeruje, oznacza ono przemoc, którą stosuje się przy użyciu komunikacyjnych i informacyjnych technologii. Do najczęstszych form tego zjawiska należy rozsyłanie ośmieszających zdjęć, filmów, czy informacji, a także podawanie się za inną osobę, bez jej zgody. Straszenie, nękanie, szantażowanie w Internecie- to także częste formy Cyberprzemocy

- ▶ Jeśli chodzi o technologie, które są wykorzystywane do zjawiska Cyberprzemocy to przede wszystkim telefony komórkowe, które są połączone z Internetem.
- ▶ Dla sprawcy, jest to najszybszy sposób, aby kompromitujące inną osobę materiały trafiły do sieci

Rodzaje i typy agresji elektronicznej

Rodzaje agresji elektronicznej

- ▶ **Prześladowanie (harassment)** czy lobbing elektroniczny- jest to jednostronne działanie. W harassment'cie wyróżniamy atakującego i cel. Lobbing elektroniczny to forma cyberprzemocy, która się powtarza, np. przez wysyłanie wiadomości, które są dla nas obraźliwe;
- ▶ **Oczernianie, poniżanie (denigration)**- rozsyłanie nieprawdziwych i krzywdzących informacji o innych osobach. Zazwyczaj odbywa się to za pomocą komunikatorów internetowych (np. Facebook, Messenger, Twitter) lub e-maili;

- ▶ **Wojna na obelgi (flaming)**- prowadzona na czacie, bądź w utworzonej grupie zaciekle wymiana zdań pomiędzy dwiema bądź więcej osobami.

Charakterystyczne dla niej jest to, że nie odbywa się ona w prywatnych wiadomościach. Kiedy kogoś obrazimy i dostaniemy obraźliwą odpowiedź, bądź odwrotnie- *flaming* uznajemy za rozpoczęty;

- ▶ **Ujawnianie, upublicznianie tajemnic (outing)**- kiedy początkowo zbieramy od kogoś poufne i prywatne informacje, a później je przekazujemy dalej. Ujawnianie takich informacji bardzo często zawstydzających inną osobę następuje najczęściej za pomocą zdjęć, sms-ów, czy e-maili;

- ▶ **Cybernękanie, śledzenie (cyberstalking)**- jest to wykorzystywanie środków masowego przekazu (komunikatorów internetowych) do nękania innych poprzez ciągłe wysyłanie wiadomości, które mają prześladowczy charakter, czy zawierają groźby;
- ▶ **Podszywanie się, kradzież tożsamości (impersonation)**- logowanie się na konto ofiary z wykorzystaniem wcześniej zdobytego hasła, by swobodnie korzystać z jej konta i podszywać się pod nią, a później wysyłać obraźliwe treści do innych. Ofiarami padają osoby, które nie wiedzą, że nadawca także padł ofiarą tej sytuacji;

- ▶ **Wykluczenie, ostracyzm (exclusion)**- jest to tak zwana „śmierć społeczna”. Polega ona na odłączeniu od pierwotnej, sieciowej grupy dyskusyjnej. Sprawia, że dołączamy do innych grup, lecz robimy to tylko z chęci zemsty na pierwotnej grupie dyskusyjnej. Wykluczenie ma bardzo zły wpływ na psychikę młodych osób;
- ▶ **Happy slapping**- kiedy specjalnie prowokujemy lub atakujemy inne osoby, aby móc nagrać film, bądź zrobić zdjęcie, a potem rozpowszechniać to w Internecie, poprzez wysyłanie znajomym, czy wrzucanie na serwisy społecznościowe;
- ▶ **Agresja techniczna**- skierowana nie tyle na ofiarę, jak na jej sprzęt komputerowy, oprogramowanie, czy stronę internetową. W agresji technicznej chodzi o hacking, czyli włamywanie się do komputerów, czy ułatwić dostęp do plików w nim znajdujących się.

Typy

- ▶ **Mobbing elektroniczny**- do tej formy przemocy elektronicznej najczęściej są wykorzystywane e-maile, strony internetowe, czaty, portale społecznościowe (Facebook., Twitter, itp.), MMS-y, SMS-y. Bardzo często sprawce cechuje to, że jest anonimowy, a także bardzo często bezkarny;
- ▶ **Agresja uprzedzeniowa (bias bullying)**- dotyczy grup, idei, osób. Jest to agresja na tle uprzedzeniowym (obrażanie osób o innym kolorze skóry, innej narodowości, będących określonej postury, itp.). Często także atakowane są osoby, które wierzą w coś innego niż my (atakowanie idei);
- ▶ **Wobec pokrzywdzonych**- krzywdy doznają osoby, które nie potrafią ocenić sytuacji ze względu na określone czynniki i nie potrafią się sami obronić. Często ofiarami padają osoby bezdomne, upośledzone, czy chore psychicznie;

- ▶ **Wobec nieznajomych (przypadkowa)**- atakowanie osób, bez powodu. Przykładem tego typu agresji jest obrażanie się nawzajem osób na czatach internetowych, które się nie znają;
- ▶ **Wobec celebrytów**- celebryci to osoby, które występują w mediach. Do tej grupy zalicza się także osoby sławne- piosenkarzy, aktorów, sportowców. Agresja ta polega na tworzeniu materiałów, które będą stawiały daną osobę w złym świetle, lub obrażanie ich an formach internetowych.

- ▶ Niepokoi rozpowszechnienie zjawiska cyberprzemocy. Szacuje się, że około 85% adolescentów w wieku 12-13 lat miało już doświadczenia z przemocą w sieci, z czego 10-42% tej populacji doświadczyło wiktymizacji, a 3-23% było sprawcami przemocy elektronicznej. Cyberprzemoc wśród dzieci i młodzieży jest więc istotnym problemem.

Jak możesz zarejestrować dowody cyberprzemocy?

- ▶ **Telefon komórkowy** Nie kasuj wiadomości. Zapisuj wszystkie zarówno tekstowe, jak i nagrane na pocztę głosową w pamięci telefonu
- ▶ **Komunikatory** Niektóre serwisy pozwalają na zapisywanie rozmów. Możesz również np. skopiować rozmowę, wkleić do dokumentu Word (lub innego edytora tekstu), zapisać i wydrukować.
- ▶ **Strony serwisów społecznościowych** aby zachować kopię materiału, który widzisz na ekranie, wciśnij jednocześnie klawisze Control i Print Screen, a następnie wykonaj operację „Wklej” w dokumencie Word.
- ▶ **Czat** Podobnie jak w przypadku stron www, jeśli chcesz zachować kopię materiału, który widzisz na ekranie, wciśnij klawisze Control i Print Screen, a następnie wykonaj operację „Wklej” w dokumencie Word. Możesz też po prostu wydrukować interesującą cię stronę.
- ▶ **E-mail** Wydrukuj wiadomość. Zachowanie całości wiadomości, a nie tylko samego tekstu jest bardziej pomocne, ponieważ zawiera informacje o jej pochodzeniu.

Bibliografia

- ▶ M. Szymczak, *Słownik języka polskiego PWN*, t. II., PWN, Warszawa 1979, s. 986
- ▶ A. Andrzejewska *Dzieci i Młodzież w sieci zagrożeń realnych i wirtualnych. Aspekty teoretyczne i empiryczne*, Difin, Warszawa 2014, s.108,109
- ▶ Ł. Wojtasik, *Jak reagować na Cyberprzemoc. Poradnik dla szkół*.
- ▶ R. M. Kowalski, S. P. Limber, P. W. Agatson, *Cyberprzemoc wśród dzieci i młodzieży*, Kraków 2010, s. 52
- ▶ R. Saunders, *Happy slapping: Transatlantic contagion Or Home-grown, mass-mediated nihilizm*, „Static” 2005, vol.1, nr 1, s. 1-11
- ▶ E. Calvete, I. Orue, A. Estevez, L. Villardon, P. Padilla, *Cyberbulling In adolescents: Modalities and aggressors' profile*, „Computers In Human Behavior” 2001, vol. 26, s.1128-1135
- ▶ S. Bębas *Patologie społeczne w sieci*, wyd. AKAPIT, Toruń, 2013, s.55-59.